

Her er hverken sjæl eller hjerne.

Ingen fingeraftryk. Intet menneskeligt.

Hvilken hånd vil du helst kærtegnes af?

Kunstig intelligens har ikke sorte negle, og det er problemet, for hvor bliver det sandt menneskelige af, når algoritmerne tager over? Fire bøger peger på det bedste og værste ved AI.

JES STEIN PEDERSEN

Yuval Noah Harari: Nexus.
Lindhardt og Ringhof. 500 sider

David Runciman: Overdragelsen.
Hvordan vi gav magten til stater, selskaber og kunstig intelligens.
Informations forlag. 379 sider

Anders Søgaard: Maskinerne kommer indefra. Forstå kunstig intelligens før den forstår dig. Gutkind 190 sider

Michala Paludan: The Unposed (EoAT).
Diskobay. 224 sider

Hånden har været afgørende for den menneskelige hjernes udvikling. Der skal føles på verden, før man kan tænke den. Når fingrene bevæger sig, forandres hjernens plasticitet.

Den sammenhæng er suspenderet for robothænderne på de 101 fotografier i den danske kunstner Michala

Paludans flotte fotokunstbog 'The Unposed'. Man ser elektrofinger, der spiller klaver, forskellige digitale poter og lasersensorer; menneskehånden i mange forskellige højteknologiske versioner. Her er ingen fingeraftryk, intet menneskeligt. Ingen hjerne. Ingen sjæl.

Forbindelsen til det menneskelige er alfa og omega i spørgsmålet om, hvordan vi skal tackle udfordringerne fra den maskinlæring, der under betegnelsen kunstig intelligens for alvor voksende ind i vores liv i det forgangne år. Vil vi kunne styre fremtidens robotter?

Siliciumtæppet går ned

Præcis det er det overordnede spørgsmål i tre af det forgangne års mest interessante bøger om kunstig intelligens.

'Nexus' af Yuval Noah Harari er den bredest anlagte og mest pessimistiske. Han går kulturhistorisk til værks, som han gjorde det i 'Sapiens' om menneskeartens udvikling, men også prognostisk som i 'Homo Deus' om menneskets mulige gudelignende fremtid. Ligesom Churchill så et jerntæppe gå ned mellem demokratier og diktaturer i Europa efter Anden Verdenskrig, ser Harari risikoen for, at et 'siliciumtæppe' går ned mellem mennesket og de algoritmer, som han frygter på et tidspunkt vil tage magten over vores liv på forskellige måder.

'Nexus' er Hararis mindst originale bog, men det ændrer ikke ved, at den rummer tankevækkende betragtninger om, hvad der kan ske, hvis vi ikke i tide sørger for lovgivning, der sætter rammer, for det er det, der skal til, fastslår Harari. Han promoverer sin bog med meget apokalyptisk prægede dommedagsinterviews i medier overalt i verden og er i 'Nexus' optaget af truslerne - ikke af de positive muligheder i computernes eksponentielt voksende kraft.

David Runciman, der er professor i politik ved Cambridge University,

slår i 'Overdragelsen' også de bekymrede toner an, men ikke kun. Han går lige så bredt til værks som Harari, men mere nøgternt og mindre anekdotisk.

Styrken ved hans bog er det dybe historiske perspektiv på, hvad der kan lade sig gøre rent politisk, og hans brede definition af kunstig intelligens.

Han betragter f.eks. også stater og virksomheder som en slags kunstig intelligens, fordi de mangedobler det enkelte individs handlekraft og 'intelligens'.

Runciman, der er inspireret af filosofen Thomas Hobbes, peger på det blik, vi har fået på os selv og verden og det, vi siden oplysningstiden har formået. Han fremhæver, at vi har udviklet metoder til kollektivt at forholde os til udfordringer, som truer vores individuelle frihed, og at vi kan gøre det igen.

Han sammenligner den kraft, der udgår fra en stat, med en algoritme. En af hans centrale pointer er, at selv om supercomputere kan levere en bestemt viden eller bestemte svar meget hurtigt, er det slet ikke det samme, som at de har truffet eller kan træffe det rigtige valg. Det skal der mennesker til. Uddannede mennesker, som er vant til at blive taget med på råd og tage ansvar. Runciman ser stærke demokratier som det bedste forsvarsmiddel mod det, der ikke må ske, men også efter hans mening kan ske: at maskinerne gør sig til herrer over os.

Anders Søgaard er digter og musiker og professor i sprogmodeller ved Københavns Universitet. Han anslår i 'Maskinerne kommer indefra' - forstå kunstig intelligens før den forstår dig' en tredje - etisk funderet - vej i holdningen til kunstig intelligens.

Han peger på, at mennesket altid har været vant til at acceptere, at ny teknologi har taget noget fra os. Alle-rede Sokrates advarede mod skriftsproget, fordi det ville mindske behovet for selv at kunne huske.

Der er intet ved sprog, bevidsthed, kærlighed og så videre, der ikke potentielt kan rekonstrueres i en computer

Anders Søgaard

I Søgaards bog får man med mange superinteressante eksempler en spændende tværdisciplinær topforskners ekstremt *hands-on* perspektiv på AI. Han oplyser at både læsning af tanker og indpodning af 'tanker' er ved at være teknologisk muligt.

Fantastisk potentiale

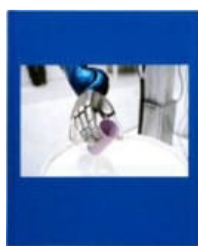
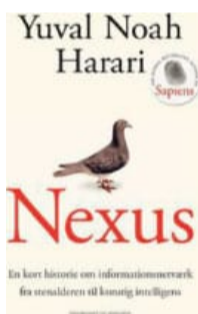
Søgaard er både skræmt og begejstret - og så er han dansker. Med det sidste hentyder jeg til, at han tydeligvis er barn af velfærdssamfundet og ikke mener, at vi privilegieblindt kan se bort fra, hvilket fantastisk 'udligningsværktøj' AI også er.

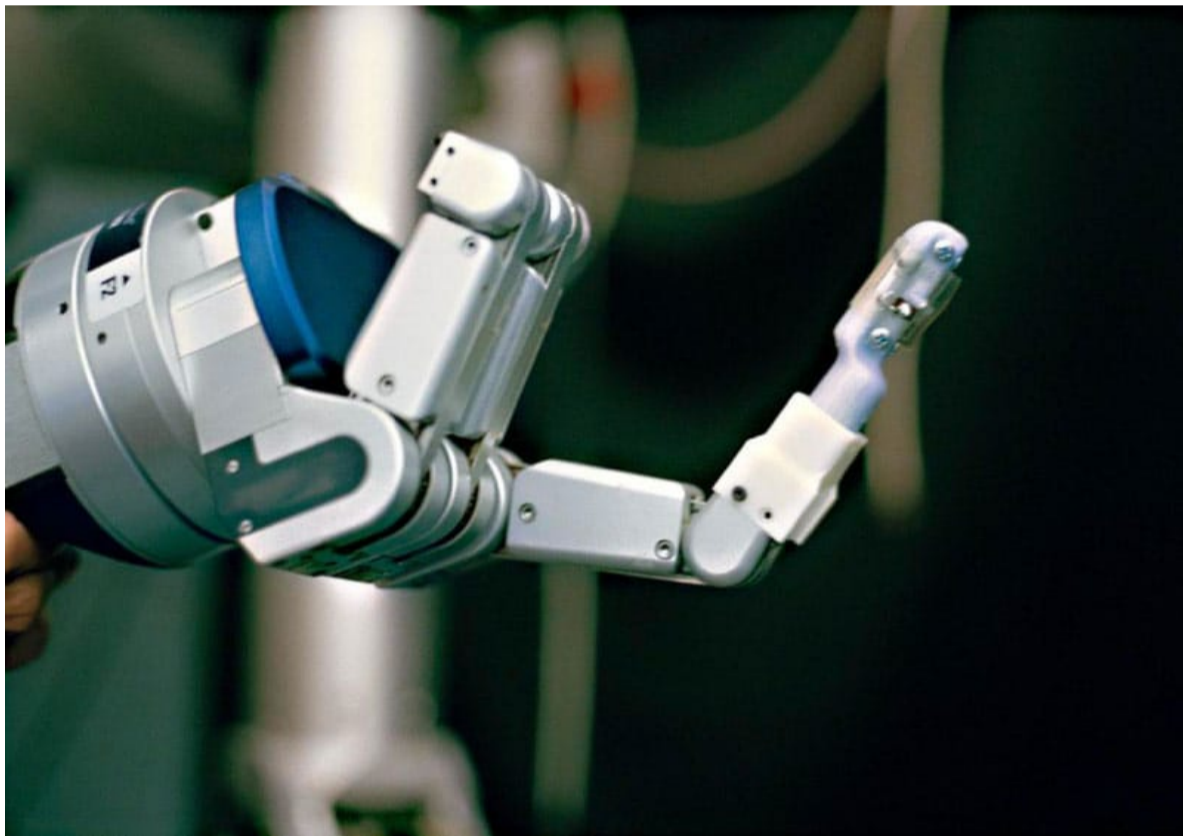
Han mener ligesom Harari og Runciman, at menneskeheden står ved en skillevej, men også, at vi ikke kan se bort fra, at det nye værktøj har et fantastisk potentiale til at give alle mennesker lige muligheder for information og uddannelse.

Søgaard er en af Danmarks førende forskere inden for kunstig intelligens, og det gør indtryk, men giver også lige et ryk i en, når han fortæller om sit syn på det, han mener er muligt, for hans hypotese er, at alt menneskeligt kan modelleres på en måde, »der funktionelt er ækvivalent«, »der er intet ved sprog, bevidsthed, kærlighed og så videre, der ikke potentielt kan rekonstrueres i en computer«.

Kan det virkelig være rigtigt?, spørger jeg mig selv, mens jeg ser på de hænder og fingre, der skriver disse ord, og tænker, at Michala Paludans kliniske robothænder for alt i verden ikke må blive de eneste, der former fremtiden.

jes.stein.pedersen@pol.dk

■ Kom, kom. Fremtiden kalder. Robothænder i Michala Paludans fotokunstbog 'The Unposed'. Fotos fra bogen

"Et yderst læseværdigt indspark"
Medicinsk Tidsskrift

Køb & Læs

MÆT af DAGE

– en fortælling om livsfylde

Mariann og Ebbe Preisler var sammen i 55 år.

2. juledag '23 bad parkinsonramte Mariann om hjælp til at dø. Ebbe blev anklaget for drab.

I bogen er der livsfylde og tanker om døds-hjælp.

BLIV BEVÆGET MED ANDRE

Vær en del af fællesskabet, og deltag i oplevelsesrige arrangementer med Politiken.

